

Sosyal Güvenlik ve İş Mevzuatı Sirküler No: 48

İstanbul, 29 Eylül 2025

Konu: Toplu iş sözleşmelerinde (TİS) kapsam dışı personel uygulamasının sendikal haklara etkisine ilişkin Anayasa Mahkemesi (AYM) Kararı

Anayasa Mahkemesi'nin 22/09/2025 tarih ve 33025 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2022/18821 başvuru numaralı ve 20/03/2025 tarihli Karar'ında; toplu iş sözleşmelerinde kapsam dışı tutulmada salt beyaz yakalı personel kriterinin sendikal hakları zedelediği ve Anayasa'ya aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

(Bilindiği üzere kapsam dışı kalan personel TİS'den faydalanamaz, bunlar iş sözleşmesi alanına terk edilmiş olurlar. AYM kararı hem bundan sonra bağitlanacak TİS'lerde ve hem de geçmişte kapsam dışı bırakılan personeller bakımından önemli etki yaratacaktır):

1. Başvuru konusu olay

Başvurucu 8/2/2000-22/10/2014 tarihleri arasında davalı işyerinde muhasebe şefi olarak çalıştığını, işyerinde aralarında kendisinin de olduğu geniş bir kesimin beyaz yakalı çalışan olması nedeniyle kapsam dışı kabul edilerek TİS dışında bırakıldığını, başlangıçta sendikalı işçilere verilen zammın aynen kapsam dışı kalanlara da uygulandığını, bu uygulamanın uzun zaman devam ettiğini ancak zaman geçtikçe şirketin bu uygulamayı terk ettiğini ve 2007 yılından itibaren enflasyon artışı verilmediğini ileri sürerek TİS'ten kaynaklı alacaklar ve diğer işçilik alacaklarının tahsili talebiyle dava açmıştır.

2. İlk derece ve istinaf kararı

Yargılamayı yapan ilk derece ve istinaf mahkemeleri; kapsam dışı kalan personellere zam yapılmamasını işverenin eşit işlem borcuna aykırılık yönünden değerlendirmiş, TİS'te öngörülen zam oranlarının kapsam dışı personellerin hiç birine uygulanmadığı tespiti ile talebi reddetmiştir.

3. Anayasa mahkemesi değerlendirmesi

Anayasa Mahkemesi başvuru konusu olaya ilişkin çok önemli tespit ve değerlendirmelere yer vermiştir.

Hem Anayasa hükümleri hem de 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu dikkate alındığında; işveren adına hareket eden diğer bir deyişle işveren vekili sıfatı taşıyan ya da işvereni temsilen TSİ görüşmelerine katılanlar haricinde hangi ölçüt kabul edilirse

Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim
A.Ş.

Maslak Mahallesi

Eski Büyükdere Cad.

Orjin Maslak Plaza

No: 27 Kat: 1-3 Sarıyer

İstanbul - Türkiye

Tel: +90 (212) 315 30 00

Fax: +90 (212) 234 10 67

www.vergidegundem.com

www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

edilsin sırf beyaz yakalı olması nedeniyle işçilerin TİS'ten yararlandırılmamalarının çalışanların sendikal haklarına aykırılık teşkil edeceği,

Somut olayda işyerinde muhasebe şefi olarak çalışan sendika üyesi başvurucunun TİS kapsamı dışında tutulduğu ancak mahkemelerce yasada belirtildiği şekilde işveren adına veya işveren vekili sıfatıyla hareket edip etmediğinin ortaya konulmadığı,

Kapsam dışı bırakılan personeller arasında eşitsizlik yapılmadığı tespitinin yeterli olmadığı, kapsam dışı kalan personellerin işyerinde yaptıkları iş, görev ve sorumlulukları, aldığı ücret, işverî organizasyonu içinde işveren adına hareket edip etmediğinin de ortaya konulması gerektiği, verilen karar ile Anayasa'nın 51 inci maddesinde belirtilen sendikal hakkın ihlal edildiği değerlendirilmiştir.

4. Sonuç

AYM; söz konusu olayda Anayasa'nın 51. maddesinde belirtien sendikal hakkın ihlal edildiğine karar vererek Karar'ın bir örneğinin yeniden yargılama yapılması için ilk derece mahkemesine gönderilmesine hükmetmiştir.

Söz konusu Karar sirkülerimizin ekinde dikkatinize sunulmaktadır.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erkan Baykuş

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 3153000 numaralı telefonda Hakkı Demirci (hakki.demirci@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.